

დროშა

გავრდის უკველ დღე ორშაბათს ვარდა.

«დროშის» რედაქცია — სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, 1-ლი კლასიკური გიმნაზიის უკან.

ხელის მოწერა მიიღება თბილისში რედაქციაშივე, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: В. Тифлисъ, въ редакцію «Дрошѣ»

ფასი: წელით 9 მ., 11 თვით—8 მ. 50 კ.; 10 თვით—8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ., 8 თვით—7 მან.; 7 თვით—6 მ.; 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვ.—4 მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

ფასი განცხადებისა: სტროქონზე რვა კაპ.; განცხადება მიიღება ქართულს; რუსულს და სხვა ენებზე.

თუ საქართველო მოითხოვს, რედაქცია გააწერებს და შეამოწმებს დასაბუქდად გამოგზავნილ წიგნებს. დაუბუქებელ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბუქებავს.

რედაქცია ხომელი «დროშისა» დღის 5 კაპიკო

«დროშა» თითო ნომრით იყიდება თბილისის გარდა: ქუთაისში—ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში, ბათუმში—ალექსანდრის მაღაზიაში, ზღვისპირაზე, გორში—საზოგადოების დეპოში, სასურში—რკინი-გზის ბუფეთში—ძნელაქესთან.

ტფილისის უკველს (სამილ გოგილაძის წინამძღოლობით) უმორჩილესად სთხოვს თავად აზნაურობას ტფილისის უკველისასა, მობძანდენ კვირას ცხრამეტს ამა თებერვლისასა, თერთმეტს საათზედ დილით, განსაკუთრებითს უკველის თავად-აზნაურობითს შეკრებილებში, ტფილისის თავად-აზნაურობის საადგილ-მამულთ ბანკში, შესადგენდად იმ სიებისა, რომლებითაც უნდა გამოერთვათ თავად-აზნაურობას ფული, სასარგებლოდ თფილისის კეთილშობილთ დეპუტატთ კრების და მარშლების განცხადებისათვის და აგრეთვე აღსაზღვლად თავად-აზნაურობის შვილებისა; — ამასაც ვაცნობებ, რომელნიც თავად-აზნაურნი არ ინებებენ შეკრებილებში დასწრებასა, უიმათ თანადასწრებლივ შესდგება სიები, ზემოთ მოხსენებულ საქმის საჭიროებისათვის.

პაპასიაში მართლ-მადიდებლობის აღმადგენელი საზოგადოება და მისი ნაყოფი.

თბილისი, 15 თებერვალს.

ბევრმა ჩვენმა მკითხველმა არც კი იცის ამ საზოგადოების სახელი; ბევრმა იქნება მხოლოდ მაშინ შეიტყუა, რომ ეს საზოგადოება არსებობს; მოქმედობს, სკოლებსა ჰხსნის და ჰხურავს, როდესაც წაიკითხა, რომ ამ საზოგადოების რჩევა, ანუ კომიტეტი აპირობს ყველა თავის სკოლების დახურვას, რომელიც კი პავსიის მთიან ქვეყნებში ჰქონდა გამართული. ამ გვარი დაბოლოება «საზოგადოების» მოღვაწეობისა ექვსა ჰბადავს მკითხველებში, — იქნება ამ საზოგადოებას არა ჰქონდა შეძლება და მხოლოდ წვერებისაგან თითო გროზობით მოგროვილი ფულით მოქმედობდა, მაგრამ ბოლოს რომ ვერას ვახდის საყოველთაო გულ-გრილობასთან, ისე არჩია თავის მოქმედების ასპარეზი უფრო ვიწროდ შემოეფარებოდა და იქნება ეს პირველი ნაბიჯი საზოგადოების მოქმედების სრული მოსპობის ნიშანიც იყოს.

ზოგი მართალია ზემოდ-თქმულში,

ზოგი არა. მართალია, რომ მართლ-მადიდებლობის აღმადგენელი საზოგადოებამ სრული გულ-გრილობა დაიხსურა და ბევრმა, ძალიან ბევრმა, არც მისი მოქმედებისა იცის რაღაც, არც მისი არსებობისა; მაგრამ ეს კი არ შეგვიძლიან ვთქვათ, ვითომ საზოგადოებას საშუალება არა ჰქონდეს და იმიტომ ასე საცოდავად დღე უმოკლდებოდეს.

პავსიაში მართლ-მადიდებლობის აღმადგენელი საზოგადოება დაარსდა 1860 წელს. უმაღლესი პირნი არ იშურებდნენ მისთვის ყოველგვარს შემწეობას; მარტო განსვენებულმა ხელმწიფე იმპერატორსაც შესწირა ამ საზოგადოებას 120,000 მანათზე მეტი; ხაზინაც არ აკლებდა ხელის-შეწყობას, როგორც ყოველ წლიური შემწეობით, ისე ერთ-დროითი დახმარებით. ამას გარდა, 1882 წელს ამ საზოგადოების წევრთა რიცხვი იყო 1051 და საწევრო ფული სხვა-და-სხვა კატეგორიის წევრთათვის იყო წელიწადში 500,250 და 100 მანათი. მართის სიტყვით, თავის დაარსებამდე საზოგადოებას ჰქონია შემოსავალი 3,336,987 მან. ეს ფული ცოტა

არ არის და კარგს ნაყოფსაც მოიტანდა, თუ კი «საზოგადოება» თავის საგანს რიკიანად შეუდგებოდა.

ბრცსაგანია «საზოგადოებისა» ისე უმნიშვნელო და უსარგებლო, რომ ბევრი თანამგრძობელი და დამხმარე მუშაკი არ მოეპოვა. «საზოგადოებას» აზრად აქვს, გარდა ეკლესიების აგებისა და განახლებისა, თარგმნა და ბეჭედა სასულიერო წიგნებისა ადგილობრივ ენებზედ, სხვათა შორის, ქართულზედაც, და მათი გავრცელება, სკოლების დაარსება პავსიის მთებში და სხვ.

მთქცა ხსენებულს საზოგადოებას შეძლება კარგი ჰქონია, აზრით, ღირსი თანაგრძობისა, მაგრამ, როგორც ვთქვით, ვხლანდელი სურათი ამ საზოგადოების მდგომარეობისა სამწუხარო სურათს წარმოადგენს. მარტო ისიც კარა ამ დაკენის დასადგენად, რომ რაც თუ დაოთხი წლის განმავლობაში მოიმოქმედა ამ საზოგადოებამ, ვხლა აპირობს ამ წამოქმედარის ფუქად ჩატარებას და ყველა თავის სკოლების დახურვას. მეორე საგნისა — წიგნების თარგმნასა და ბეჭდვისათვისაც თავი დაუწებებია მას, რად-

«დროშის» ჭეღვანე, 15 თებერვალი.

თეატრის ხუთი (გორის კრიტიკის შესახებ).

გველსა ხერხილი ამოიყვანს ენა უკვილი მოუხარა

(შემდეგ*)

სიების კითხვა შეაჩერეს, რადგანაც მომეტებული ნაწილი თავად-აზნაურობისა იმ აზრისა იყო, რომ უთუოდ მიეღობო იგინი და წარედგინათ ჯეროვანს ალ-გს დასამტკიცებლად. რამდენიმე პირი ასწივ დასწივეს საზოგადოების თხოვნით; უფრო ბევრი აიყვანეს მაღალ კატეგორიებში, ვინც ჩამოიქვანეს; დაბალ კატეგორიაში სულ ორი-სამი თუ ჩამოიყვანეს. ბოლოს შეიქმნა ლაპარაკი იმაზე, რომ დეფერათ გადასახადი იმ თავად-აზნაურთა ქალებს, რომელნიც გათხოვილან და მზითვეში გაჰყოლიათ მამული. ზოგი იძახდა, რომ უნდა დაეწეროს, ზოგი რომ, რადგანაც ქმრებს აწერიათ, მათს ცოლებს ნულარ შეეფარათ. მაგრამ რადგანაც თ. ნ. დ. ჩასწერა პირველ კატეგორიაში თავის ცოლი, რომელსაც არაფითარიმე მამული არ მოჰყოლია. მზითვეში, — ზოგიერთებმა მოითხოვეს, რომ უნდა ჩაიწერნენ ქალებიცაო. აქ დაასახელებს ის ქალები, რომელთაც ძალიან რიკიანი მამულ-დედული აქვთ, შემოსავალიც კარგი. — რადგანაც, ბატონებო, აქ არიან ზოგიერთა ასეთი პირნი, რომელთაც აქვთ ცოლის მამულიც, კარგი იქნება ეკითხოთ იმათ — სურთ, თუ არა შეწერვა გარდასახა-

დისა; ვკითხოთ, იქნება იკისრონ, სთქვა ვილამაც.

ამ კითხვაზე, სხვათა შორის, წამოდგა ბ. მაზრის უფროსი, რომელიც ამას წინად ვახლდათ თავად-აზნაურთა წინამძღოლად. ღიად, წამოდგა და სთქვა ისეთი სიტყვები, რომ გაგვაკვირვა ყველანი. ნეტავი შენა სიტყვებით, მკითხველო, მე იმ ეჟად იქ არ დავსწრებიყავ და არ გამეგონა, — არ გამეგონა იმიტომ, რომ ისინი წარმოსთქვა ჰქუიანმა, გაგებულმა და ყველასაგან საყვარელმა კაცმა, რომელიც (სიყვარული) მან მოახვეჭა წინ-მძღომლობის დროს. მს, რა გავწყობა: ყური მიტომ არ იზრდება, რომ ბევრი უმსგავსებდა ესმასო.

— მს საქმე ჩემი დაწყებულიაო; მე დავწყეო. მული შემტყვა, მაგრამ ყველამ იცოთ ჩემი მდგომარეობა, რომ არ შემძლიან სხვა გადასახადი დავწერო იმის გარდა, რაც მამულიაო. (მე იგი ცოლის მამულზე მე არას შევიწერო) მძანა მაზრის უფროსმა თ. ა. ა.—მა.

იქნება, ბატონს თ. ა. იმის თქმა არ უნდა, რომ მე არაფრად მებრძნებება თქვენი სკოლა და მასთვის ფულების გადახდაო; იქნება, იგი თავის წინამძღომლობის დროს ღვაწლს თავად-აზნაურობას არ აყვედრიდეს; მაგრამ და მაგრამ ხალხმა სულ სხვა ნაირად გაიგო მისი სიტყვები. როდესაც ბევრმა თავად-აზნაურთაგანმა, გატაცებულმა ამ ფრიად წმინდა და სასიქადულთა აზრით, როგორც არის შეილებს ალზდა, მოიმატეს სიხარულით და გულის სიწმინდით, — მოიმატეს ძალიან ღარბებმა, — მაშინ, რასაკვირველია, ბ. ა. ა.—ს სიტყვებს

სრულებით სხვა ნაირად ახსნიდა ხალხი. — შეელანი გაგვაოცა ამ ამბავმა, სახტად დაერჩით.

— მს ყვედრება რაღა იყო, თორემ სხვა კიდევ — კიდევ! არ უნდა ეკადრია, შენმა მხემ, არა — გაიძახოდნ აქეთ იქითგან.

ამ კითხვაზე კონტი აღარავის დაუძრავს. მეტიც იქნებოდა საზოგადოების მხრივ, უფრო მაშინ, როდესაც იმისთანა პირმა იმედი გაუტრუვა. ჩამოვარდა მითქმა-მოთქმა; ჩეულებრივი ყვირილი და ყყანი.

ჩიტო კალატოზიშვილი. მე ბევრა მაწერია; მე ოც თუმანს არ მიგეცე. მთ არ მომიკლებთ, არც მგას მიგეცე.

ჩიტო ძალატოზიშვილის სიტყვა მისი ტოლი აზნაურ შეილებსთვინ, ყველა ქართლელმა იცის, რომ ბეჭედიან; სახარების სიტყვებზე უძლიერესია. აზნაურობა დამწივდებული და დამინებული იყო, მაგრამ ჩიტოს სიტყვებმა კვლად აღუძრა პარადი ინტერესები, წამოვიდა წინ და მოადგა წინამძღოლის სტოლს. წინამძღოლი ჩეულებრივად სწერს, არ აქცევს ყურადღებას ხალხის ჩოჩოლს. ის დარწმუნებულია, რომ მოწინააღმდეგე მხარე მოკლულია, რომ მას აღარ შეუძლიან საქმის ჩაშლა და იმიტომ იგი თავისთვის ადგენს პროტოკოლს.

ჩიტომ გაამხნევა ზოგიერთა წინამძღოლი მემარჯვენეთა. იმათ, შემდეგ რამდენჯერმე ცივის წყლით სხურებისა, გამოიღვიძეს; წელში გაიშალნენ გაზაფხულის მწერივით და აიმაღლეს ხმა, მაგრამ მოსწრებულმა, ქარივით მალმა, მარცხენა მხარემ აღარ აცადა და მიმართა იერიშით

იქით, სადაც მას შიშეა მოელოდა, მიმართა ყვირილით:

— ჩიტო, არ დაგვლუბო! არ დაგვლუბო, ჩიტო! არ გეკადრება, არ გეკადრება! აქ მისცივდენ ამ ლომ-კაცს, ამ ვეშაპს; შემოეხევიენთ გარს, მიაწინდ და არ დაგვლუბო ჩიტო! — ძახილით გამოიყვანეს ნაპირას, წელვამ ხალხისამ გეში ნაპირას გამოავლო.

სამინელს სურათს წარმოადგენდა ეს მართალი და ლომ-კაცა; სამინელი ზორბი, ბრვე, მაღალი კაცი, რომელიც ნახევარ არმინზე მაღლა მოჩანდა და ანაჩინებზე, თითქოს მიცურავდა ზალაში, მიჰქონდა თან ხალხი და ელიმებოდა ნიშნად იმისა, რომ ეს ამოღენა ქმნილება დაიმორჩილა სიტყვამ. მს ყვირილი უნებლიედ მოაგონებდა კაცს «სამშობლოს» ზოგინა დიკვანს, რომელსაც ქართლელთა ჯარი, შეტქმულნი მამულის დასახსნელად უყვირინ: «არ დაგვლუბო, ზოგია, არ დაგვლუბო!»

ს. ა. — შვილი. უნდა სიები გადაისინჯოს; ცუდად არის შედგენილი; მე რად უნდა მიგეცე ორმოცი თუმანი; არჩეს ახალი კომისია, რომ იმან გაასწაროს, რადგანაც ეს სიები მიადგამით არიან შედგენილი. სიტყვა მიადგამით ბ. ა. — მა სთქვა ერთი სხვა ნაირად, გამეფრული კილოთი, რომელმაც ძლიერ ააღლევა ხალხი.

თ. რ. ერისთავი. მთხოვეთ ცოტა ზდილობიანად ილაპარაკოთ. ზურ ლაპარაკი უნდა ისწავლოთ და მერე მოჰყვეთ საზოგადოებაში ბაასს. თქვენ ქართული არ გესმით, თორემ მაგ სიტყვას «მიდგამით» არ იხმარებდით. მე ნიშნავს; მოქრთამავს, ხათრიხ საქმის გაკეთებას, ნათლიობას; ჩვენ ამი-

*) იხ. «დროშა» № 30

გან ორიოდ მსუბრთე წიგნისა და თითო პუნჯურ სვანურის წიგნის გამოცემით «დაუწყაყოფილებია» ეს საჭიროება ხალხისა; უნდა ვიფიქროთ, რომ თუ კი ამ საჭირო საგნებს ასე მოვლოთ ბოლო, არც ეკლესიების «აგებასა და განახლებას» შეუძლებიან ცხარედ და, როგორც ვთქვით, «საზოგადოება» ნელ-ნელა მიიღწვის თავის აღსასრულსავე.

მს არის შინაგანი მხარე «საზოგადოების» მოქმედებისა; ახლა გარეგანს გადავხედოთ თვალს: თუმცა «საზოგადოებას» თავისი კანცელიარია აქვს, მწერლებიცა ჰყავს, რასაკვირველია, სეკრეტარც და რჩევეც, მაგრამ საქმეები ისეა არეულ-დარეული, რომ, რაც უნდა გულისთ გინდოდეთ რისმგეს შეტყობა, ვერას გზით ვერ მოახერხებთ. აუცილებელი წლიური ანგარიში ყოველის საზოგადოებისა არსად არის; არსად არის დაბეჭდილი სია საზოგადოების წევრთა, წევრება «საზოგადოებისა» ისე უგებანოდ არის შედგენილი, რომ ვერავინ თავსა და ბოლოს ვერ გაიგებს: მაგალ. რჩევა საზოგადოებისა, შეიღის წევრისაგან შემდგარი, პასუხის მგებელია მხოლოდ «საზოგადოების» წინაშე, მაგრამ «სა-

ზოგადოებას» არა აქვს არავითარი გზარჩევის მოქმედების გასინჯვისა, რადგან წესდებაში ხმაც არ არის ამოღებული საზოგადო კრებებზე და რჩევის წევრი ინიშნებიან თავმჯდომარისაგან. ასე რომ პირველთ შეუძლიანთ იმოქმედონ სრულიად უკონტროლოდ და არავის ნება არა აქვს მათ ანგარიში მოსთხოვოს. რა თქმა უნდა, რომ ამ გვარი «პასუხის-გება» ყოველად უმნიშვნელოა და არც გასაკვირველია, რომ დიდ-ძალმა საზოგადოების ხელში გატარებულმა ფულმა ფუტყად გაიარა და ჩვენს მხარეს სარგებლობა არა მოუტანა-რა. არც ის არის გასაკვირველი, რომ ამ საზოგადოების რჩევამ რიგინად ვერ მოიხმარა უმაღლესად მინიჭებული ადგილი ყარაიასზედ, სადაც სამასხაროდ რაღაც არხები გაიყენა და ბოლოს ზარალის მეტი არა უჩვენა, რა «საზოგადოებას».

ჩივილი და წუწუნნი იმაზედ, რომ ამ «საზოგადოებას» არა აქვს კავშირი თითონ ხალხთან და ვერა ჰპოვებს მასში თანაგრძნობას, საქმეს არ უშეცვლის. «საზოგადოებამ» დიდი ხანია, რაც თავი დაანება წიგნების თარგმნასა და ბეჭდვასა, ეხლა სკოლებზედაც ხელს იღებს და მალე ეკლესიების

განახლებებზედ ფიქრითაც აღარ შეიწუხებს თავსა. მაშასადამე, თითონ საზოგადოებასვე ეჭირვება ცოტაოდენი «განახლება», თუ საზოგადოების რჩევას არ უნდა, რომ მალე მისდამი რწმუნებულ საქმეს ანდერძი აუგოს. ამისათვის საჭიროა, — «საზოგადოების» წესდება გადახედული და შესწორებული იქმნას იმ აზრით, რომ უმეტესი კავშირი დამკვიდრდეს იმასა და ხალხს შორის. უნდა საწევრო ფულის რაოდენობა შემცირდეს, თორემ ეხლა ბევრს არავის შეუძლიან 250 და 200 მანათის შეტანა წელიწადში. რაკი ასე შეიცვლება წესდება, მაშინ წევრებად ადგილობრივ ბევრნი ჩაწერებიან და შესაძლებელიც შეიქმნება საზოგადო კრების შედგენა. მაშინ რჩევა ნამდვილია და არა თვალის მოსატყუებლად პასუხის-მგებელი შეიქმნება საზოგადოების წინაშე.

შინაური ძროხისა
საძაგელი ამინდი დაიჭირა მთილისში თებერვალმა: არცა თბილა და არც თუ რიგინადა ცივა, რომ ცოტათი მოჰყინოს. არის რაღაც შუათანა ატმოსფერა, რომელიც მხო-

თი არ გეხელმძღვანია, საქმე დაუარულად არ გაუკეთებია კომისიისა; კარი ღია გექანდა; ყველას ჰქონდა ნება შემოსვლისა იქ, სადაც კომისია მუშაობდა. დიდს სიამოვნებით მივიღებდით ხოლმე კრძო პირთა რჩევას და შენიშვნას.

მ. კუთხანი. ბ. პ. — შეილს, მგონი, განზრახვით არ მოსვლია, რომ ეხმარნა ეს შეუსაბამო სიტყვა «მიდგომით» და მით მიეყენებინა შეუარაცყოფა კომისიისათვის, რომელმაც ასრე სინიღისიანად იზრომა და ასრე დროიანად შეასრულა თავისი მალაღი დანიშნულება. მაგრამ ამასაც ვიტყვი, რომ ბ. პ. — ხასიათად სჭირს ამ გვარი, გაგებდავ და ვიტყვი, თავხედი საქციელი, და ძალიან ადვილად შეიძლება ვიფიქროთ, რომ მან ეს სიტყვა «მიდგომით» იხმარა განძრახ და მით მიაყენა შეუარაცყოფა კომისიის წევრთა. შოველს შემთხვევაში, ჩემის აზრით, ბ. ს. პ. — შეიღმა უნდა უსათუოდ მოითხოვოს თ. რ. შირსთავის წინაშე და აგრეთვე მთელ კომისიის და თავად-აზნაურთა კრებისა ბადიში, ან გავიდეს.

— ბადიში, ბადიში! უნდა, უნდა მოიხადოს! დაიძახა ერთ-ხმივ ხალხმა. **ბ. პ.** — შეილი მოჰკლა ამ სიტყვებმა; სახეზე დასხა ოფლმა; ზოგი ამბობდა, რომ ეს ოფლი არის ოფლი შიშისაო, ზოგი — სირცხვილისაო. სირცხვილისა რა მოგახსენოთ, მაგრამ შიშისა კი იყო. **მანა ბ. პ.** — სირცხვილის ოფლი გამოუვა?! **მანა** როდისმე სინიღისს დაუწავს მისი გული?! **მანა** როდისმე მას გული ასტრუკებია კეთილი საქმისადმი?! **ნუ** იფიქრებთ, **ნუ!** **საჭიროდ** ვრაცხ, რომ გავაცნო მკითხველს ეს შესანიშნავი ეგზემ-

პლიარი აღმნიშნის ჯიშისა, გავაცნო მას მისი ზნეობითი სახე, გავაცნო სულის სადგური **ბ. ს. პ.** — შეილისა: წარმოდგინეთ შუა ტანის კაცი, ჯმუხნი, კისერთან წახრილი; პირი ამ კაცს მუდამ სუფთად აქვს გაპარსული; უღეაშები გააწიკინებული; თვალები მეტად მსხვილი... ამ ვაჭბატონს ყველა სძულს და სანაცლოდ ყველას ეგ სძულს და თვისის «ზნეობის სისუფთავის» გამო არად მიიჩნია შიფიანის სიტყვები: «ან ბადიში მოითხოვოს, ან საზოგადოების ზალიდამ გავიდეს». ამასზედ უარესი დამართეს ერთ ქამად ამას, მაგრამ ყურიც არ შეიბერტყა; ფარისეველივით პირი სუფთად დაიბანა და ხალხს განწმენდილად ეჩვენა.

ამ ბატონის ზნეობითი სახის დასახატავად ერთ ფაქტს კიდევ მოვიყვან: ერთ დროს ძმური კამპანია საღილზედ ღვინოს შეექცეოდა; სცეს ბახუსს ჯეროვანი პატივი-რად! **ბატონ** ლუმბაში მგვლიშისა, ძმა ამ ზნეობის ჭურისა, ყველასაგან ცნობილი, როგორც ჭკუიანი და პატიოსანი ქართველი, მოიგონებს შესანიშნავს სადღეგრძელოს: «ყველამ შეფარდებით დასახელოს რომელიმე ბოროტი პირი ჩვენ ქართველობაში, ძველსა თუ ახალს ცხოვრებაში, როგორც წარსული ქართულის ისტორიად, ისრე აწყრო ცხოვრებიდამ და ის საძაგელი და ქვეყნის მანვე პირი შევაჩვენოთ». ითქვა, გათავდა. **ზადატყაყვის** ძველი და ახალი ცხოვრება საქართველოსი, შეაჩვენეს თურმე და თითოც ქართულად შეუკურთხეს ყველას. მოჯერდა ტოლუმბაში თავის ავან-ჩავანებით საძაგელი ხალხის ხსენებით. — **ბატონო ტოლუმბაში!** ყველა

კარგად სთქვი, ყველამ ღირსეული ჯილდო მიიღო; ყველა ამ ქვეყნიდამ გამოადღეგრძელე, მაგრამ ერთი ისეთი პირი დაგჩა, რომელიც ყველაზე თავს სდგას სისაძაგლით.

— აბა ვინა, სთქვი.
— ნუ კი გეწყინება და ეს **ბ.**, შენს ძმას, ... და აქ ქართველურად დაამწყალობლა...

იქნება, ბევრს ეჩვენოს მეტად ზოგიერთების სახის საქვეყნოდ გამოტანა. იქნება, სთქვან, რომ ვისთვის რა საინტერესოა მაგათი პარტრეტების საქვეყნოდ გამოკიდება; მაგრამ მე მეტად არ მიმაჩნია და მერე იმისთანა პირების ზნეობითი პარტრეტის საქვეყნოდ გამოკიდება, რომელიც მუდამ ქამს ჩვენს დაშლილს ერთობას უფრო შლიან, რომელიც ქართველობას უარყოფენ გროშების გულისთვის, თუკი ეს გროშები უნდა მოხმარდეს საზოგადო საქმეს. ჩვენ ვიცით და ვიცნობთ იმისთანა პირებს, რომელნიც ბაღში წასასვლელად ასორას თუმანს გადაჰყრიან რომელიმე «მოდნი მალაზინში», რომელთაც თითო საკაბე ცოლისა უჯდებათ არა ნაკლებ ასის თუმნისა; ჩვენ ვიცით იმისთანა პირნი, რომელნიც ღამეში ოც-ორმოც თუმნობით ხარჯავენ, უკაცრავლი პასუხია და კიდევ უკაცრავლი, — რომელიმე გათუთხნული როსკ...თვის, და საზოგადო საქმისთვის გროშების შეწირვა სიკვდილად მიაჩნიათ. აი, სწორედ ამისთანა პირნი იყენენ წინააღმდეგნი კომისიისაგან დაწესებულის გარდასახადის გაღებისა, აი, სწორედ ამისთანანი წუწუნებდენ თავიანთ შეუძლებლობაზედ. **ღა** განა ამათთანა ბატონების პარტრეტების საქვეყნოდ გამოკიდება და მათი საქვეყნოდ შეჩვენება მადლი არ

ლოდ აღნობს თოვლსა და აყენებს ერთს უშველებელს ტალახს. საითაც გაიხედო, მუხლამდის ტალახია. სწორედ ამისთანა საძაგელს ამინდს უნდა მივაწეროთ, რომ, იანერის გასულიდამ მოკიდებული ღღებდის, ძალიან იკლო ცხერის შემორეკამ მბილისში. ამის გამო, რასაკვირველია, ცხვარზე ფასმა მეტად აიწია: კატასავით ჩამოთხელებული თოხლი დღეს იყიდება 3—4 მანათად; ზოგჯერა ჰნახავთ უნახავსა და გაუგონარს ამბავს, რომ ჭედილა, რომელსაც არ გამოვა ხორცი 1 1/2 ფუთი, იყიდება 7—9 მანათად ცალი. ასეთი სიძვირით სარგებლობენ მთილისთან ახლო-მახლო მცხოვრებნი გლეხნი, მომეტებულად თათრის ჩოდრები, რომელნიც, ამინდის მიუხედავად, ჭკვასა ხმარობენ, ჩამოჰყავთ მთილისში ცხვარი და, ამ სიძვირისა გამო, ერთი ორადა გებულობენ ფულსა. ამასთან ისიც უნდა ვთქვათ, რომ ეს აუარებელი ტალახი აგრე რკვად არ აზიანებს ცხვარსა, — თითქმის ერთი შემთხვევაც არა ყოფილა, რომ ვინმე ჩოდარს ეჩივლოს ცხერის გაუფუჭებაზე და ზიანზე, ცხვარი სალად ჩამოდის და ჩქარაცა სალდება. ასე რომ, თუ ცხერის ჩამორეკვა შემცირდა, ეგ უფრო მეცხვა-

არის?! ჩემის აზრით, ამათი სახელი უნდა გარდაეცეთ იმ მომავალ შეილებს, რომელნიც თავად-აზნაურთა გამოღებულის ფულით აღიზნებიან მომავალს სასწავლებელში, უნდა გარდაეცეთ, რომ როდისმე წააწყდენ თავიანთ სასწავლებლის დაფუძნების ისტორიას და შეაჩვენონ, წყევით მოიხსენონ ის პირნი, რომელნიც საქმეს კალთას სწევდენ. **მე** თითუთი თაობა პასუხის-მგებელია შთამომავლობის წინაშე მართა მისთვის, რაც მას შეეძლო გაეკეთებინა და არ გააკეთა, — ამბობს ერთი შესანიშნავი რუსის სწავლული პუბლიცისტი. **ღა** ნუთუ ისინი სრულგებთ გასაქვეებელნი არ არიან, რომელნიც არამტოუ შეძლებისა-და-კვალად ეხმარებიან საქმეს, არამედ სრულიად უნდათ მისი მოსპობა?! არა, არა, ბატონებო! შოველმა პატიოსანმა პირმა უნდა შეაჩვენოს ესენი, და ამიტომ გადაეც და შემდეგშიაც გადავსცემ მკითხველ ქართველობას ყოველი უმსგავსო ქართველის სურათს.

მაშ, აბა, შეუდგეთ სურათების ხატვას: ახ, ნეტამც თუ ეს ვაჭ-ბატონი ვინა ბრძანდება, რომ ასე მელასავით დაძვრება ხალხში, ჩურჩულობს, აქეზებს, ეუბნება ყველას მოკლებას; ამტკიცებს, რომ ფულს თუმცა გასწერენ, მაგრამ მისი მოკრება ყოველად შეუძლებელია; რა ღონის-ძიება უნდა მოახერხონ, მოიგონონ, რომ თავდაზნაურობას შეწუხება არ მიადგეს; **«ლისტები»** აქვთ აღებული და ვერას ართმევენ და ამ ფულს როგორ გამოართმევენ: **«თუ** მინისტრი დაამტკიცებს და, მაშასადამე, საქმეს კანონიერი სახე მიეცემა, ისე ღამაზად გადაგახდევინებენ, რომ სულ მზე მალა იყოს», ეუბნებიან ამ ქვე-

რეგის სიზარმაციითა და გაუბედობით უნდა ახსნას, ვიდრე იმითი, ვითომც ცხვარს ეზარალებოდეს რამ ტალახში გამოარეკით.

შაბათს, მეორე საათის ნახევარზედ შუა ღლის შემდეგ, გაქურდეს საპერის ქუჩაზედ რესტორანის პატრონი, მიხეილ წვერავა, რომლის ცოლიც ამ დროს ბაზარში ყოფილიყო. მურდს გაუტყბია ჯერ კარის კლიტე და შემდეგ კამოდი, საიდანაც წაუღია ოც-და-სამი თუმნის ღირებული სხვა-და-სხვა ოქროს და ვერცხლის ნივთიულობა, რომელზედაც, რასაკვირველია, გამოძიება დანიშნული.

ლენხუმიდგანა გვერდენ: გავრცელდა ხმა, ვითომც ზოგიერთა მემამულეებს განზრახვა აქვთ მისცენ თხოვნა გუბერნატორს იმის თაობაზე, რომ გლენ-კაცებს აღეკრძალოს გადაჭრილს მიწებში (წნადელს) გარეთ დარჩენილებში შესვლა და მუშაობა, რადგანაც ეს მიწები გლენებს საკუთრებად მიანათო. საზოგადოდ, როგორც კორრესპონდენტი იწერება, გლენ-კაცობისაგან მამულეების შესყიდვის საქმე წარმატებაში ვერ მიდის.

მძრომს.—მიჰყავს ამასვე, ამ მუნდროსანს, ერთი ახალ-გაზდა, თავ-მო-მწონე, ახლად წვერ-ულვამ შებიბინებული თავადი თ. რ. მ.—სთან და ეუბნება: «ამას შეძლება არა აქვს, ოცი თუმანი აწერია; მგნეწება, რომ ჩამომწერეთო, და გთხოვთ—ქ გადაუგდო კინწი ნიშნად ღიდის თხოვნისა—ათ თუმანში ჩასწერეთა».

—ქმწვილო, რა გნებავთ გაიგოთ? მკითხება თავადი რევაზი.

—რამდენი შაწერია ფული, ეუბნება ახალ-გაზდა თავადი. თ. რევაზი გასინჯავს სიას და ამოიკითხავს: თავადს თარხან-მაურავოვს (ამასა და ამას) ოცი თუმანი. შეგიძლიანთ მისცეთ ოცი თუმანი, თუ მოგიშალოთ, ეკითხება თ. რ. მ.—ი.

—მოგართმევთ ოც თუმანს, შენი ჰირიმე! როგორ გამიჭირდება,—ეუბნება ახალ-გაზდა თავადი.—წარმოიდგინეთ ამ თავადის მცველი ანგელოზის მდგომარეობა.—ქმწვილო, ამას თვით სურს ოცი თუმანი და თქვენ რად გინდათ, რომ უთუოდ და უთუოდ უარი ათქმევინოთ,—ეუბნება მუნდროსანს თ. რ. მ.—ი და მობრუნდება, რომ აღარ იხილოს სახე იმ კაცისა, რომელსაც პირზე შეახმა თვისი ოინები. იცით, ვინ გახლავთ ეს ვითომდა მჭარველი ანგელოზი თავად-აზნაურთა ჯიბეებისა? შთამომავალი დიდი მოურავის ბიორგი სააკაძისა. მხლა ამ შთამომავალს... მუნდირი ჩაუკვამს, უკაცრავად—დაუშაბუნია; შეილები—თუ ჰყავს—სახელმწიფოდ დაეხდებიან და რად მოინდომებს ფულის გაღებას; ჯერ იქამდინ ვერ ასულა, რომ პირადი ინტერესი გაარჩიოს საზოგადო ინტერესიდან. და ან რა ხელს მისცემს.

ამბობენ, რომ ამ პარასკევს, მართვლთა-შორის წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების სასარგებლოდ იქნება წარმოდგენილი დრამა «სამშობლო» თ. ღ. მისთაისის დრამატიულის დასის არტისტებისა და სცენის მოყვარეთა მიერ.

„დროშის“ კორესპონდენცია.

მუთაისი, 10 თებერვალს. ამ თვის შვიდის სხდომაზე მუთაისის საბჭოს აღუძრავს კითხვა შესახებ საქალბო გიმნაზიაში სტიპენდიების დანიშნისა. ჩვენ არა ვყოფილვართ ამ სხდომაზე, გაგონილს მოგახსენებთ. თურმე ახალმა საბჭომ აღიარა დიდი შეცდომილება წინანდელი საბჭოსი ამ სტიპენდიების განაწილებაზე. ზოგიერთ ხმოსანთ წინადადება მიუციათ სხდომისათვის: შემდეგისათვის ამ გვარი შეცდომის ასაცილებლად სტიპენდიების დანიშნა მიენდოთ საქალბო გიმნაზიის პედაგოგიურ რჩევასაო; პედაგოგიური რჩევა უფრო იცნობს მდგომარეობას მოსწავლეთა და უფრო მიუდგომელად იმოქმედებს, ვიდრე ჩვენაო. ამ წინადადებას

ღმერთო! მს მუნდროსანი, მისი წუწუნი და ძრომა არა ფერია შედარებით ბ. ზ. მ.—ს წუწუნი-ჩივილთან. საბრალოს ადამიანის ფერი და ნიშან-წყალი დაჰკარგოდა; ხან ვის შესჩივლებდა და ხან ვის, რომ მე ღარიბი ვარ, რომ მე ჩემ ძმებთან გაუყრელი ვარ და ამიტომ სამთავ ძმებს—მე და ორს სხვას—ერთად უნდა დააწეროთ ორმოცი თუმანიო. მუბნებიან ამ საცოდავს ჩხირ-პაიკას, რომ შენი ძმები კიდევაც ითაკილებენ, რომ ეს შენი აზრი შეიტყონ, რომ შენ სამიგისო რა გიჭირს; ხარ უშვილო—უძეო, გაქვს ორგან მამული—მამა-პაპური და ცოლეური, რომ რომ... და სხვ., მაგრამ კედელს ცერცეს შეაყრით, ისეე ჩამოაცვივა. შაბებზრა საზოგადოება ურიული ღიჭინით ამ ვაჟ-ბატონმა: ხან წინ მოუბრინა სტოლს, ხან უკან მოუღდა ბ. წინამძღოლს, მაგრამ მისი აღმუთოება არარას შეედლო.

—თუ ღირსად დაგინახვენ მოკლებაზე, მოგიკლონ,—ეუბნება წინამძღოლი ლაკონიურად და სწერს რაღაცას.

მართის სიტყვით, საცოდავ მთხოვრებს წარმოადგენდნ ბბ. მა—ვი და ვილაც ბ—ს—ძე, რომლებსაც კუტი-გლახებივით გაეშვირათ ხელები და ითხოვდნ გროშების მოკლებას. აი, აი, აი! სადამდე შეუძლიან დამდაბლება ადამიანის სულს! რითი გარჩევიან ეს გლახები იმ გლახებისგან, რომელთაც ფხს ვერ აუქცევს ადამიანი მბილისის ქუჩებზე? ღიდი რითიმე გარჩევიან. პირველნი არიან სულით გლახანი; მეორენი კი—ქუჩა-ქუჩა მათხოვარნი—მარტო სხეულით გლახანი.

თურმე უმეტესი ნაწილი ხმოსანთა წინააღმდეგა და სტიპენდიების დანიშნის უფლება ისევე თათბარსაბჭომ და ნარჩუნა. ჩვენ სამართლიანად მოგვანია ეს გარდაწყვეტილება. წინანდელმა შეცდომილებამ უარი-კი არ უნდა გვათქმევინოს ჩვენს უფლებებზე, არამედ გაასწოროს ჩვენი ნაკლებულებებიანი, რომ კვალად აღარ შეეცდეთ. ხმოსნები უფრო ახლო არიან ხალხთან და უფრო კარგად იცნობენ ყველას ვინაობას, ვიდრე პედაგოგიური რჩევა რომელიმე სასწავლებლისა. საკმაოა მხოლოდ მათი სინილისიანობა საქმის სიმართლით დადგენისათვის. შარდა ამისა, სხვის გარევა ჩვენს საკუთარ საქმეებში აენებს თვით-მმართველობის ხასიათს და ამტკიცებს ჩვენს სისუსტეს და ზნეობით უყარვისობას.

შემდეგი სხდომა იყო ცხრას ამ თვისას. ამ სხდომაზე-კი განდლით. ღიდი ამბავი იყო, დიდი ბაასი და შეტაკება. ღვით ეხლა არაფერი გეიჭირს—ორატორები ბევრი გყოლია, მეტადრე, თუ ღმერთმა არ მოგვიშალა ენა-წყლიანის და ენა-მეტყველის აღ—ძეს თავი, ფიქრი არაფრისა აღარ უნდა გექონდეს. მს ბატონი ამას წინად წინააღმდეგი იყო თვით-

—მეჰ, ვერც მაგას უშველა იბუზმენტიანმა საყელომა და პოლტის ოდენა... ჯვარმა,—სთქვა ერთმა ხანში შესულმა აზნაურმა ზ. მ.—ზე, რომელიც გაფითრებული და იმედდაკარგული გამოედა ზალიდამ. თ. იოსებ სიციშვილი წამოდგება და ლაპარაკობს მძიმედ, დაბალის ხმით, მაგრამ გარკვევით და შეგნებით; ეს განლაღთ ძველი, ანუ უკედ ვსთქვათ, პირველი ქართველი სტუდენტთაგანი. ბატონებო, დრო გადის და ჯერ კი ვერა ფერს აზრს ვერ დაეღვამივართ. მგონი, ყველასათვის ცხადია, რომ ეხლანდელ გაჭირებულ მდგომარეობიდან თუ გვიხსნის სწავლა-განათლება, თორემ სხვა ყველა ტყუილია; ცხადია ისიც, რომ მომეტებული ნაწილი თავად-აზნაურთა კომისიის მიერ შედგენილი სიების მიღებისა და დამტკიცების მსურველია. შამონდა მხოლოდ რამდენიმე პირი, რომელნიც წუწუნიობენ, რომ დაგვიკლეთო, და ისეთნიც გამომჩნდნ, რომელნიც უარს ამბობენ ფულის გაღებაზე. ჩვენ მაგათ რას ვუტყვირით: ოღონდ ეს საქმე ნუ ჩაიშლება, ოღონდ დღესვე გათავდეს ეს კითხვა; ამაზე პროტოკოლი შესდგეს და ხელი მოეწეროს და ვინც უარს არა შერება ფულის შეტანაზე, იმათთვის მე შემოვიტან; მხოლოდ დამისახელოთ, რამდენია. მს ლიტონი სიტყვა არ არის—ამას დავამტკიცებ საქმით. ბატონებო,—აქ მიუბრუნდა თ. ი. ც—ი საზოგადოებას,—ვისაც არა ესურთ ამ საზოგადო საქმისთვის ფულის შეწირვა, გთხოვთ მიბძანდეთ სტოლთან, გადმოილოთ სია და წაიშალოთ თქვენი სახელი და გვარი. მინც ამოიშლება, მე ვაძლეე, მე ვღებ იმათთვის ფულს, რადგან და-

მმართველობისა, პოლიციას ამჯობინებდა; ეხლა-კი სწავლულებზე კბილებს აკრატუნებს.

ამ სხდომის უმთავრესი საგანი იყო განხილვა ჯამაგირებისა გამგეობის მოსამსახურე პირთა. ზოგიერთ სურდათ ცოტაოდნად შემცირებინათ ჯამაგირები, რადგანაც ქალაქის სიღარიბე და მდგომარეობა ამას მოითხოვდა. ბევრმა არ მოიწონა ზოგიერთთა სურვილი. ქალაქის თავს დიდი ხარჯი აქვს, ვიზიტებს აკეთებს სო, მიდის და მოდისო, ცოტა ჯამაგირით კარგს ნასწავლს ვერ ვიშოვნიოთო, კინტოს ხომ ვერ ამოვირჩევთო,—აი ამ გვარი საბუთები მოჰყავდათ იმ პირთა, რომელნიც ჯამაგირის შემცირების წინააღმდეგნი იყვნენ. საქმე გათავდა მით, რომ ქალაქის თავის ჯამაგირი სამი-ათასი მანათი ისევე დარჩა. ზამგეობის წევრთათას ორასი მანათი ათასად გაუხადეს. მდივანსაც, რაც ჰქონდა ჯამაგირი (1000 მ.), ის მიუნიტეს. დანარჩენი წვრილი ხარჯის შემცირება ისე ცოტაა, რომ მათი ხსენებაც არა ღირს.

აკლდება თანხას იმათის ამოშლით. ნულარ ჰყოყმობთ, მიბძანდით, ბატონებო!

თ. რ. ერისთავი. მობრძანდით, ბატონებო! თ. ი. სიციშვილი მართალს ბძანებს; რომ ბოლო მოელოს ამდენს ლაპარაკს, კარგი იქნება ესე გათავდეს საქმე: ვისაც არ გნებავთ, ინებეთ, თქვენი ჰირიმეთ; და ამოიშალეთ თავი; სხვას რაღად უშლით.

—მისაც არ უნდა, მეორე ოთახში გავიდეს, რომ გაეიგოთ რამდენი მოწინააღმდეგეა და რამდენია მომხრე ამ კეთილი საქმისა,—სთქვა ერთმა.

—როგორ? საზოგადოებიდანაც გვითხოვთ? უმაღლესე გავყავთ,—ჰყვიროდა მემარჯვენე. როგორ თუ? როგორ თუ? ბორგავდა და არ იცოდა, რა ექმნა უკლანქო ლომსა.

—ბატონებო! ძითხვა საკმაოდ გამოირკვა; თითქმის ყველას სურს სიების მიღება და დამტკიცება. მსურთ კენჭის-ყრა მოვხსნითო,—თუ ერთხმად მიიღებთ სთქვა წინამძღომელმა.

—ერთხმად, ერთხმად! იგრილა საზოგადოებამ. შანა უნდა ამ წმინდა საქმეს შევილაქა დაესხას ვისგანმე კენჭის-ყრის დროს?

—მაშ აი, ბატონებო, პროტოკოლს წავიკითხავთ და ხელი მოაწერეთ. წინამძღოლმა წაიკითხა სიების მიღებაზე პროტოკოლი, საზოგადოებამ ხელი მოაწერა. სხდომა დაიხურა სამს საათზე. ხუთს საათზე ისევე შეიკრიბნენ შემდეგი კითხვების დასადგენად.

(შემდეგი იქნება)

წერილი რედაქტორთან.

ბ. რედაქტორო!

კომიტეტი, დაწესებული აღდგინე ბისათვის ძველის ქართულის გალო-ბისა, მოუწოდს ღირსი მთლი-სის საიმპერატორო თეატრისას ბ. ტრუფის, ბ. შარიძის და სხვათა ნო-ვების მსოფნეთა, რომელთაც შეუძ-ლიანთ გადაღება ნოტებზედ ქართუ-ლის გალობისა. ამასთანავე, კომიტე-ტი სთხოვს საერო პირთაც მომძან-დენ ამ თვის თხუთმეტს, ოთხშაბათს, საღამოს ექვსს საათზედ, მ. არხიმან-დრიტის მაკარის სადგომში, ს. ქარ-თველო-ნიკერეთის სინოდის კანტორის შენობაში, სადაც კომიტეტს ექნება სხდომა ამ საგნის შესახებ.

თავმჯდომარე კომიტეტისა არხიმანდრიტი მაკარი.

13 თებერვალს 1884 წ.

სტუმრების

საკუთარს კორესპონდენტისაგან.

13 თებერვალს.

მუთისნი. დღეს სადამოზე ქა-ლასის თავად ისევ ღუგა ასათიანი ამოიჩინეს; გარდა ზოგიერთა პირებისა, ყველანი გმყოფილნი არიან იმის ამოჩინვისა.

(ჩრდილოეთის სააგენტოსია.)

13 თებერვალს.

მოსკოვი. რკინის გზის ბო-როდინოს სტანციის უფროსი მოკვდა შავი ყვავილით; სტანციის კარებები დაკეტულია, მატარებ-ლები აღარა ჩერდებიან ბორო-დინოს სტანციაზე.

პანკი. ინგლისის მთავრობის ბრძანებით, ხვალ გაიღებურებს ჯარი ოსმან-დიქმის წინააღმდეგ. გენერალმა გრაამმა გაგზავნა გუ-შინ 200 კაცი ცხენოსანი ჯარისა. ტრინკიტატში 4,300 ინგლისის სალდათია; როგორც ამტკიცებენ, ქალაქის გარშემო შემორტყმული მტრის რიცხვი 10-12 ათას კა-ცამდე არის.

14 თებერვალს.

შახანი. წუხელის მავროვის ნომრებში სტუდენტმა მიხაილოვ-მა ორჯერ ესროლა რევოლვერი ეპატერინობურგის ოლქის სამს-ჯავროს პროკურორის ამხანაგს ბალუტინს და დასჭრა ხელსა და გვერდში. უგანასენელი ჭრილობა ძლიერ საშიშია. ამ ამბის მიზე-ზი არის ბალუტინისაგან მიხაი-ლოვის ცოლის შეურაცხება.

სუპიკი. მტერი ქალაქს ნახე ვარ-მიღზედ მოუახლოვდა და ინგლისის დარაჯების გუნდას უგან დაწვევინა. აქურთ გარნიზონ-ში მყოფი ზანგი სალდათები ამ-ბორობენ და იპქებებიან აჯანყე-

ბელების მხარეზე გადასვლას. სუა-კიმს დიდი შიში მიუღლის. ტოკა-რის დაცემის ამბავი სრულიად მართალი გამოდგა.

პანკი. ორ ბონაპარტელ პრინცს შორის განხეთქილება თუმცა პრინცი ნაპოლეონის სიტუ-ვის შემდეგ მოსპობილი ეგონათ, მაგრამ ეს განხეთქილება ხელ-ახ-ლად აიშალა. გაზეთს «პეი ში» პოლ-დე-კასანიაცი, მომხრე პრინ-ცის ვიქტორისა დასცინის პრინ-ცი ერნე ნაპოლეონის სიტუვას და ამტკიცებს, რომ არავითარი კომიტეტი კონსტიტუციის გარ-დასახილავად არ არსებობს და ეს მხოლოდ მასწრობა არის.

განსხვავანი

ინგლისის გალანია

Maison de confiance

Table with 2 columns: შედარეთ ჩვენი ჩაი, მოსკოვის ჩაი. Rows show prices for various tea grades like 1 შ. 10 კ., 1 შ. 20 კ., etc.

საუკეთესო 2- ,, 3- ,,

იქვე ისეილება სხვა საქონელიც: თა-ფები, რეკლავები, კრავატები, ჭერ-ჭელი, ჩაიანები, გასაღებები, ღანები, გოგუბები, ტაშტები, კალმები, ქაღალდი, შოკოლადი, გაკაო, კანფეტები, მურაბე-ბი, მაგნიზია, უნაგირები, კლონკა, წინდები—კაცის და ქალის, ხელ-სასო-ცები, მაკინტოშის გალანკორი—სულ უკეთესი 25-დან 50 პროცენტით უფ-რო იაფად, ვიდრე სხვა რომელსაჲ მა-ლაზიაში.

ვინც ქალაქს გარედამ 25 მანეთიდან 1,000 მანეთამდე საქონელს გამოი-წერს, გასაჯანჯანს არაფერს არ ის-დას. (100-82)

ბანია არჩენს მშობიარებს, დიქ-ტერიტით ავადმყოფებს და აგრეთ-ვე მუწუკიანებს უებარი მალამოთი. ადრესი: პატარა წყლის ქუჩა, სახლი № 7. (7-4)

კ. ნულუპიის სტამბა

ქეთისში

დაიბეჭდა და გამოვიდა ქართული «ქალის კალმდარი», სადაც არის სომხური დღესასწაულების ცნობები და ისტორიული შემთხვევები. ფასი სამი აბაზი ას-ასობით შეიძლება წესიერად შეტვი.

ისეილება

«ვეშხის ტაშოსანი» შ. რუსთვე-ლის თხზულება სურათით, თაი შაური, უსუ-რითად შეიღო შაური ას-ასობით შეიღვე-ლებს წესიერად შეტვი. (30-28)

ქუჩნალი „ივერია“

(წელიწადი მერვე)

ამ 1884 წ. იანვრიდან ქუჩნალი «ივერია» გამოვა ყოველ-თთვე და თთვე იმავე სახით და სიერცით, როგორც აქამომდე გამოდიოდა.

ხელის-მოწერა მიიღება

თბილისში: შვედროვის სააგენტოში და «ივერიის» რედაქციაში, რომელიც იმყოფება საპონსონოვის ქუჩაზედ, ნაზაროვის სახლებში, პირ-ველი კლასიკური გიმნაზიის უკან, სადაც ზედა სართულში «დროების» რე-დაქციაა და იქვე, შუა სართულში, რედაქცია «ივერიისა».

ქეთისში, შალაძეების წიგნის მაღაზიაში, ბუღოართან.

ბათუმში, «წერა-კითხვის საზოგ. დოების» სკოლის მასწავლებელ მ. ი. ნათაძესთან.

ფასი მთელის წლისა 7 მან., სოფლის მასწავლებელთათვის—5 მან. ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღრცით უნდა დაიბარონ ქუჩნა-ლი: Въ Тифлисъ, въ редакцію журнала «Иверія».

ხეღრი ფული ხელის-მომწერმა ქუჩნალის დაბარებისათავე უნდა გამოგზავნოს რედაქციაში.

(10-9) რედაქტორი და გამომცემელი ილ. ჭავჭავაძე.

ინგლისის მაღაზიაში

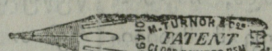
თმის-აღოფხანი

გაკ-გასტარი

ამაგრებს თმას და აღრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუში-სა 2 მან., გაგზავნიით 2 მანეთი და 28 კაპ. (100-96)

საკლობუსო

კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქაღალდი. ერთად-ერთი სააგენტო—ინგლისის მაღაზია. იქვეა აუარებული სხვა-და-სხვა გვარის კალმები, უოკელის, „ხელისათვის“—25% იაფად, ვინც სხვაგან. იქვე: მელანი, ქაღალდი, კანკრები, რეკლავები, ლაქი, კარანდაში, პენალი, კალმები, ბუმაყნიკები, შორტ-სიგარები, ალბომები, რამკები, მაკრატლები, სამართებლები, სანთელი, საღესი, წარაშეები ჭურჭლების საწმადე (ბორაკისა), თუთრულისათვის, პატარა ხაღვი, ატაყისათვის კლიონკები, ტასტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბეზმე-ნი, ზარები, ბინოკლები რუკეტები, გატერპასები, მისის-სათები, კომპასები, ტერმომეტრები, მეწკები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოკი, ზომიჩი, ქამრები, სარტულები, საუელური, პრობკები, სპრობკები, კრანები, ფილტრები, შროტები, თავის. ტანისამოსის, ცხენის და პატენტის მაკინტოშები, კრავები, საუქიმო ქაღალდი გატერ-გლოზეტისათვის და სხვ. და სხვ.

პატაშკი—20 კ.

(100-30)

სტამბა

ევთიმე ივ. ხელაძისა.

თბილისში, ღორის-მელიქოვის ქუჩ. ქაშუეთის კვლესიის შენობაში.

იღებს ყოველ გვარ სასტამბო საქმეებს საბეჭდა-ვად: გაზეთებს, ყურნალებს, წიგნებს, ბროშურებს, აგრეთვე ყოველ-გვარ ბლანკებს სწოტებს, განცხადე-ბებს, აფიშებს, პირობაებს, და სხვ.

სისუფთავე და აღნიშნულ დროზე საქმის შე-სრულებასზე სტამბა პირობას აძლევთ საქმის მომტანთ. სტამბა გისრულობს გორრეკტურის გასწორებას და ბროშურების გაკეთებას, უკეთუ ზაგაზის მომცემნი ისურვებენ.

მსურველთ ვთხოვთ ამ ადრესით მომმართოთ.

Тифлисъ, типографія Ефимія Ив. Хеладзе. (100-30)